

sprak, moet je toch nooit op één kenmerk afgaan. Maar dit hoefde hier ook niet. Afgezien van de juiste standplaats waren er nog allerlei eigenschappen van mijn vondst, die tot dezelfde conclusie leidden.

Nu spreekt bij Lactarii (melkzwammen) de microscoop, speciaal vanwege de specifieke sporereliëfs, een belangrijke rol. Maar toch probeer je later de eerst met moeite gedetermineerde soorten zo op 't terrein te herkennen. Dat heeft, wat betreft L. thejogalus Fr. sensu Neuhoof 1955 (= + L. tabidus van Romagnesi), L. lacunarum (Romagn.) Lange en L. subdulcis voor mij nogal wat voeten in de aarde gehad (ook letterlijk!). Maar hier is dan het resultaat:

Alle drie zijn het oranjebruine tot roodbruine soorten en kunnen ze - vooral L. thejogalus heeft een nogal grote variatiebreedte - allerlei nuances daarvan doorlopen (steenrood, tegelrood, bloempottenrood). Toch is er ondanks de grote variatie, enige regel: L. subdulcis is meest matter van kleur (+ kleur van reeën in de winter). L. lacunarum is meest mooi oranjebruin, terwijl L. thejogalus de grootste kleurschakering vertoont en vaak een vrij sterke okergele kleurcomponent heeft.

De melk smaakt bij alle drie wrang en tegelijk min of meer wat scherp, maar de melk van L. lacunarum en van L. thejogalus verkleurt op je zakdoek binnen een minuut zwavelgeel, terwijl de melk van L. subdulcis niet verkleurt.

L. lacunarum geurt 't sterkst van de drie; de geur lijkt op die van de geranium op onze vensterbank. Als je de lamellen fijnwrijft, ruiken deze precies als Paxillus involutus (ik had 't geluk beide soorten tegelijk te vinden).

Nu is de zaak nog een beetje verwarrender, daar er nog een kleine sterker okergeel gekleurde vorm van L. thejogalus voorkomt (vooral onder dennen), die bij Konrad et Maublanc onder de naam L. tabidus afgebeeld is. Bovendien vond ik in Oostenrijk bij Salzburg onder beuken terracottakleurige exemplaren van L. subdulcis, welke vorm veel op de afbeelding in de flora van Lange leek. Maar dergelijke afwijkingen mogen ons niet verbazen; de natuur is nu eenmaal niet helemaal in hokjes en vakjes onder te brengen.

Winterswijk

M. van Vuure.

SPOREN-VERSPREIDING BIJ HYMENOGASTER (?).

Het vinden van kleine, vermoedelijk niet volkomen parasitair levende, Nematoden in de blinddarmen eener aan Coccidioses gestorven kip gaf mij onlangs aanleiding, de darmen van een tweetal toevallig juist be-

schikbare muizensoorten daar tevens eens op te onderzoeken. Bij dit microscoop-werk werd in de blindedarm en in de dikke darm ener rosse woelmuis (Clethrionomys glareolus SCHREBER) een zeer grote menigte eencellige voorwerpjes aangetroffen, die een bedriegelijke gelijkenis vertoonden met de sporen van Hymenogaster tener BERK. Van deze geheel of grotendeels ondergronds groeiende fungus is het bekend, dat hij in mijn woonplaats, waar tevens de muis gevangen was, een vrij algemene verschijning is. Nemen wij nu aan, dat mijn determinatie juist is, en ook (wat mij zeer waarschijnlijk voorkomt), dat de sporen in nog levende toestand het muizenlichaam plegen te verlaten, dan zou dus hierin wederom een voorbeeld gezien kunnen worden van „zoöchorie“, waarbij in casu de verspreidingswijze van de sporen door middel van een woelmuis als draagster demonstratief is aangepast aan de verborgen levenswijze van Hymenogaster.

Andere aan de sporenverspreiding waarschijnlijk deelnemende dieren zijn er in aantal: slakken, aardwormen, kevers, Isopoden, vliegenlarven, enz. Er gaat echter een zekere bekoring van uit, weer eens een nieuw voorbeeld onder ogen te krijgen. Voor een mycoloog, die de sporen eventueel nog eens zou willen trachten te verifiëren, staat het materiaal uiteraard te allen tijde ter beschikking.

Wilp (Gld.)

W.C. van Heurn.

HOE VOND U DIT SEIZOEN?

Wel dat hangt er van af hoe je het bekijkt. Ongetwijfeld was het met de grote en de kleurige, de meer spectaculaire zwammen niet zo best. Velen ontbraken zelfs op het appèl. En de grote opbloei in de herfstmaanden viel ook erg tegen.

Maar tegenover dit alles staat, dat de zomer veel klein grut opleverde. Takjes, afgevalen blad en de humuslaag waren doordrenkt van het vocht, wat tot gevolg had dat er voor de fijnproevers en de „op-je-knieënzoekers“ de gehele zomer werk aan de winkel was.

Door een laat invallende strenge vorstperiode werd de zee zeer sterk afgekoeld en het duurde lang, heel lang voor de lente Neerlands bodem betrad. De grote voorjaarsascomyceten, zoals Morieljes, Paxina's, Vingerhoedjes (Verpa) en Grote kluifjeszwam (Gyromitra), vonden pas in het midden van mei het weertje goed genoeg om heel voorzichtig en dan nog slechts hier en daar voor de dag te komen.

Juni zette in met regen en de fungi lieten niet lang op zich wachten. De eerste helft van Juni was ik in Twente. Daar zag ik in de tweede